КОЛЕКЦІЇ В МОВІ ПРОГРАМУВАННЯ С#

Лекція 07 Об'єктно-орієнтоване програмування

План лекції

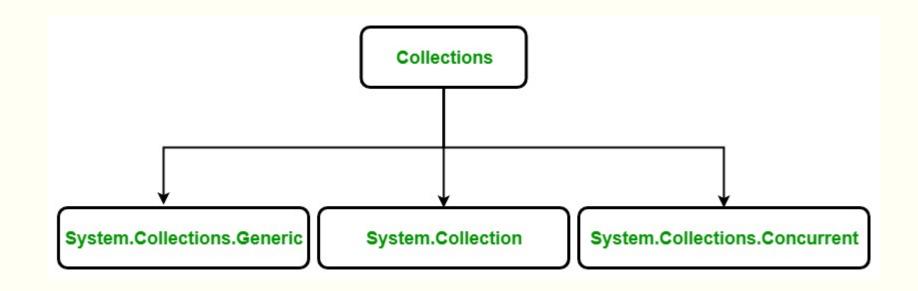
- Огляд АРІ колекцій.
- Стандартні структури даних на платформі .NET.
- Доступні тільки для читання та спостережувані колекції.

ОГЛЯД АРІ КОЛЕКЦІЙ

Питання 7.1.

Колекції та структури даних

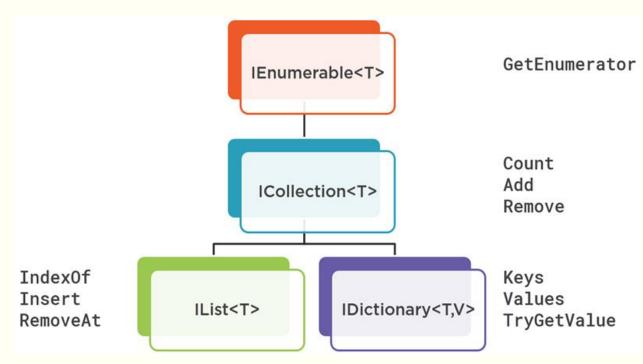
- Подібні дані часто можуть оброблятись більш ефективно при їх зберіганні та обробці в формі колекції.
 - Можуть застосовуватись клас System.Array чи класи з просторів імен <u>System.Collections.Generic</u>, <u>System.Collections</u>, <u>System.Collections.Concurrent</u> та <u>System.Collections.Immutable</u>, щоб додавати, видаляти чи змінювати окремі елементи або діапазон елементів колекції.

Колекції та структури даних

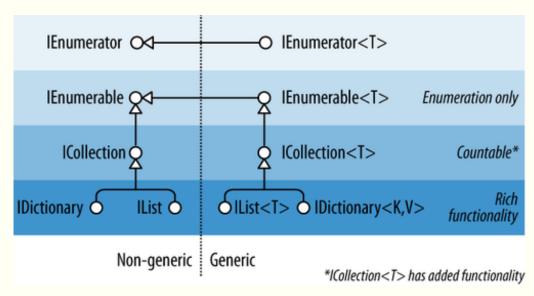
- Розглядають два основних види колекцій: узагальнені та неузагальнені.
- *Узагальнені колекції* типобезпечні при компіляції, тому часто пропонують вищу продуктивність.
 - Вони приймають параметр типу при конструюванні та не вимагають зведення типу від System. Object при вставці чи видаленні елементів колекції.
 - Більшість узагальнених колекцій підтримуються в додатках для Windows Store.
- *Неузагальнені колекції* зберігають елементи колекції як об'єкти типу System. Object, вимагають зведення типів та переважно не підтримуються додатками для Windows Store.
 - Проте зустрічаються в легасі-коді.
- Починаючи з .NET Framework 4, колекції з простору імен System.Collections.Concurrent забезпечують ефективні потокобезпечні операції доступу до елементів колекції з багатьох потоків.
 - *Незмінювані (immutable) колекції* з простору імен System.Collections.Immutable (пакет NuGet) потокобезпечні за своєю суттю, оскільки операції виконуються на копії початкової колекції, а початкову колекцію змінити неможливо.

Спільні риси колекцій

- Всі колекції постачають методи для додавання, видалення та пошуку своїх елементів.
 - Також всі колекції напряму чи опосередковано реалізують інтерфейс ICollection або ICollection<Т>.
- Дані інтерфейси передбачають:
 - Здатність ітерувати (enumerate) по колекції
 - Можливість копіювати вміст колекції в масив
- Крім цього, багато класів містять наступні можливості:
 - Властивості Capacity і Count
 - Синхронізований доступ у багатопоточному контексті
 - Узгоджена нижня межа (consistent lower bound)

<u>Ітерування</u> по колекціях

- Інтерфейс IEnumerator визначає базовий низькорівневий протокол обходу колекцій *тільки вперед*.
 - Зауважте, що колекції не реалізують енумератори (лічильники), а радше, постачають їх через інтерфейс IEnumerable.
 - Інтерфейс IEnumerable є найбільш базовим інтерфейсом, що реалізують .NET-колекції.

```
namespace System.Collections
    // Сводка:
           Supports a simple iteration over a non-generic collection.
    public interface IEnumerator
        //
        // Сводка:
               Gets the element in the collection at the current position of the enumerator.
        // Возврат:
               The element in the collection at the current position of the enumerator.
        object? Current { get; }
        //
        // Сводка:
               Advances the enumerator to the next element of the collection.
        // Возврат:
               true if the enumerator was successfully advanced to the next element; false if
               the enumerator has passed the end of the collection.
        // Исключения:
             T:System.InvalidOperationException:
               The collection was modified after the enumerator was created.
        bool MoveNext();
        // Сводка:
               Sets the enumerator to its initial position, which is before the first element
               in the collection.
        // Исключения:
             T:System.InvalidOperationException:
               The collection was modified after the enumerator was created.
        void Reset();
```

- Визначаючи єдиний метод для повернення енумератора інтерфейс IEnumerable:
 - дозволяє реалізувати логіку ітерування в окремому класі.
 - дозволяє кільком клієнтам (consumers) обходити колекцію одночасно, не втручаючись у роботу один одного.

```
namespace System.Collections.Generic
    // Сводка:
           Supports a simple iteration over a generic collection.
    // Параметры типа:
         T:
           The type of objects to enumerate.
    public interface IEnumerator<out T> : IEnumerator, IDisposable
       //
        // Сводка:
               Gets the element in the collection at the current position of the enumerator.
        // Возврат:
               The element in the collection at the current position of the enumerator.
        T Current { get; }
                                                      namespace System.Collections.Generic
                                                          //
                                                          // Сводка:
                                                                 Exposes the enumerator, which supports a simple iteration over a collection of
                                                                 a specified type.
                                                          // Параметры типа:
```

17.11.2020

//

<u>Ітерування</u> по колекціях

- Узагальнені аналоги інтерфейсів IEnumerator ta IEnumerable.
 - Такі інтерфейси підтримують безпеку типів та уникають накладних витрат на упакування/розпакування значимих типів.
 - Масиви автоматично реалізують Ienumerable<T>.

```
The type of objects to enumerate.
public interface IEnumerable<out T> : IEnumerable
    // Сводка:
           Returns an enumerator that iterates through the collection.
    // Возврат:
           An enumerator that can be used to iterate through the collection.
    IEnumerator<T> GetEnumerator();
```

- Стандартна практика для класів колекцій публічно розкривати IEnumerable<T>, приховуючи неузагальнену версію IEnumerable.
 - Проте зверніть увагу, що виклик GetEnumerator для масиву повертає неузагальнений IEnumerator.
 - Це зроблено для підтримки зворотної сумісності:

```
public void BasicEnumeratorUsage()
{
    // Узагальнені колекції публічно розкривають IEnumerable<T>
    List<int> numbers = new List<int> { 1, 2, 3 };
    IEnumerator<int> enumerator = numbers.GetEnumerator();

    // Масиви публічно розкривають IEnumerable.
    // Тому GetEnumerator повертає неузагальнений IEnumerator
    int[] numbers2 = numbers.ToArray();
    IEnumerator enumerator2 = numbers2.GetEnumerator();

    // Щоб отримати узагальнений IEnumerator, використовуйте зведення типів
    // NOTE: Ви рідко будете використовувати такий код, оскільки зазвичай застосовується foreach
    IEnumerator<int> enumerator3 = ((IEnumerable<int>)numbers2).GetEnumerator();
}
```

- IEnumerator<T> також реалізує інтерфейс IDisposable.
 - Це дозволяє енумераторам містити посилання на ресурси, зокрема підключення до БД, та забезпечувати вивільнення таких ресурсів після завершення обходу.
 - Код

```
foreach (var item in numbers) { ... }

транслюється в

using (var enumerator = numbers.GetEnumerator()) {

while (enumerator.MoveNext()) {

var element = enumerator.Current;

... }

}// IDisposable.Dispose() called here
```

- Інтерфейси IEnumerable / IEnumerable<T> реалізуються з наступних причин:
 - підтримка інструкції foreach;
 - взаємодія (interoperate) з будь-яким типом чи методом, що очікують стандартну колекцію;
 - підтримка ініціалізаторів колекцій.
- Для реалізації IEnumerable / IEnumerable<T> в класі необхідно постачати енумератор одним з трьох способів:
 - якщо клас, що реалізує IEnumerable / IEnumerable<T>, огортає (wraps) колекцію, повертати енумератор колекції;
 - використовувати ітератор (оператор yield return);
 - інстанціювати клас, що реалізує (derive) IEnumerator / IEnumerator<T>.

- Опція 2: ітератори.
 - Метод-ітератор або get-виклик виконують визначене користувачем ітерування по колекції.
 - Метод-ітератор використовує інструкцію <u>yield return</u>, щоб повертати за один раз один елемент колекції.
 - Коли досягається інструкція yield return, поточне місце в коді запам'ятовується, а виконання перезапускається з нього при наступному виклику функції-ітератора.
- Порівняємо реалізацію з традиційними циклами та реалізацію з yield return:

```
IEnumerable<int> GenerateWithoutYield()
{
    var i = 0;
    var list = new List<int>();
    while (i < 5)
        list.Add(++i);
    return list;
}</pre>
```

```
IEnumerable<int> GenerateWithYield()
{
    var i = 0;
    while (i < 5)
        yield return ++i;
}</pre>
```

Традиційні цикли vs yield return

Версія з традиційними циклами:

- foreach (var number in GenerateWithoutYield())
 Console.WriteLine(number);
- Викликається GenerateWithoutYield().
 Весь метод виконується і конструюється список.
- Цикл foreach обходить усі значення зі списку.

Версія з yield return:

foreach (var number in GenerateWithYield())
 Console.WriteLine(number);

- Викликається GenerateWithYield().
- Вона повертає Ienumerable-об'єкт: не список, а «обіцянку» повернути послідовність чисел, коли про цю послідовність запитають (тобто розкриває ітератор, який виконуватиме обіцянку).
- Кожна ітерація циклу foreach викликає метод-ітератор. Коли досягається yield return, значення повертається, а поточне місце в коді запам'ятовується. При наступному виклику функції-ітератора відбувається перезапуск з цього місця.

Традиційні цикли vs yield return

- Нескінченні цикли показують чітку відмінність:
 - Традиційний цикл буде зациклюватись у такій реалізації.
 - Ітератор завдяки методу Take() нормально відпрацює.

```
IEnumerable<int> GenerateWithoutYield()
{
    var i = 0;
    var list = new List<int>();
    while (true)
        list.Add(++i);
    return list;
}

foreach (var number in GenerateWithoutYield().Take(5))
    Console.WriteLine(number);
```

```
IEnumerable<int> GenerateWithYield()
{
    var i = 0;
    while (true)
        yield return ++i;
}

foreach (var number in GenerateWithYield().Take(5))
    Console.WriteLine(number);
```

Множинні ітерації

```
class Program
    static void Main(string[] args)
        IEnumerable<Invoice> GetInvoices()
            for (var i = 1; i < 11; i++)
                yield return new Invoice { Amount = i * 10 };
        void DoubleAmounts(IEnumerable<Invoice> invoices)
            foreach (var invoice in invoices)
                invoice.Amount *= 2;
        var invoices = GetInvoices();
        DoubleAmounts(invoices);
        Console.WriteLine(invoices.First().Amount);
class Invoice { public double Amount { get; set; } }
```

- Інший побічний ефект ітераторів: множинні виклики (invocations) призведуть до різних ітерацій.
 - Коли виконується рядок var invoices = GetInvoices(); ми не отримуємо список інвойсів, а отримуємо генератор (state machine), який може створювати інвойси.
 - Даний генератор передається в DoubleAmounts(), всередині якого він генерує інвойси, суми яких будуть подвоєні.
 - Усі інвойси будуть створені та відкинуті, оскільки до них немає звернень.
 - Повернувшись у метод Main(), ми все ще маємо посилання на генератор.
 - Викликавши метод First, ми знову просимо згенерувати інвойси, які створюються заново.
 - Таким чином, виводить 10, а не 20.

Власний ітератор

- Наприклад, для виводу всіх чисел послідовності, більших за трійку.
 - Традиційна реалізація:

```
IEnumerable<int> GetNumbersGreaterThan3(List<int> numbers)
   var theNumbers = new List<int>();
   foreach (var nr in numbers)
       if (nr > 3)
           theNumbers.Add(nr);
   return theNumbers;
```

```
-1. Create List-
                          GetNumbers
                                                              List
foreach -2. Pass list→ GreaterThan -
                                                                    1
           -5. Return list-
                            3. Create new list
                           New List
                                                                    3
                                  5
                                                                     5
```

foreach (var nr in GetNumbersGreaterThan3(new List<int> { 1, 2, 3, 4, 5 })) Console.WriteLine(nr);

Власний ітератор

- Наприклад, для виводу всіх чисел послідовності, більших за трійку.
 - Реалізація з ітератором:

```
foreach -2. Pass list + GreaterThan 3. Iterate List 3.1 1 3.2 2 3.3 3.4 Return control (4) 4 3.5 Seturn control (5) 5
```

Console.WriteLine(nr);

Ітератори зберігають стан

• Оскільки метод, що містить інструкцію yield return, призупиняє та відновлює роботу там, де знаходиться дана інструкція, таким чином підтримується стан всередині методу.

```
IEnumerable<int> Totals(List<int> numbers)
{
    var total = 0;
    foreach (var number in numbers)
    {
        total += number;
        yield return total;
    }
}
foreach (var total in Totals(new List<int> { 1, 2, 3, 4, 5 }))
    Console.WriteLine(total);
```

- Через поведінку призупинення/відновлення змінна total зберігатиме значення між ітераціями.
- Це може бути корисним для виконання stateful-обчислень.

Відкладене (deferred) виконання

- За допомогою механізму відкладеного виконання деякі методи можна спростити, пришвидшити та навіть зробити те, що було неможливим до цього (зокрема, нескінченний генератор чисел).
 - Вся підсистема LINQ у мові С# будується навколо відкладеного виконання.
- Приклад: нехай є 1000 товарів та LINQ-запит:

- Без відкладеного виконання довелось би отримувати всі 1000 товарів, обчислювати ціни їх усіх, замовляти їх усі, перетворювати всі ціни в долари і брати топ-5 з цих цін.
- Завдяки відкладеному виконанню процес спрощується: отримується 10 товарів, обчислюється їх ціни, 10 товарів замовляються, а ціни 5ти з них конвертуються в долари.

Додаткові особливості yield return

- Неможливо включати інструкції yield return або yield break y
 - лямбда-вирази та анонімні методи.
 - методи, в яких є unsafe-блоки.
- Інструкція yield return (на відміну від yield break) не може розташовуватись у блоці trycatch.

Інтерфейс ICollection

• Передбачає 3 доступних тільки зчитування властивості та один метод.

```
// Сводка:
// Gets the number of elements contained in the System.Collections.ICollection. // Gets a value indicating whether access to the System.Collections.ICollection // is synchronized (thread safe).
// Возврат:
// The number of elements contained in the System.Collections.ICollection.
// Boзврат:
int Count { get; }
// true if access to the System.Collections.ICollection is synchronized (thread safe); otherwise, false.
bool IsSynchronized { get; }
```

Інтерфейс ICollection

```
// Сводка:
       Gets an object that can be used to synchronize access to the System.Collections.ICollection.
// Возврат:
       An object that can be used to synchronize access to the System.Collections.ICollection.
object SyncRoot { get; }
// Сводка:
       Copies the elements of the System.Collections.ICollection to an System.Array,
       starting at a particular System. Array index.
// Параметры:
     array:
       The one-dimensional System.Array that is the destination of the elements copied
       from System.Collections.ICollection. The System.Array must have zero-based indexing.
     index:
       The zero-based index in array at which copying begins.
// Исключения:
    T:System.ArgumentNullException:
       array is null.
    T:System.ArgumentOutOfRangeException:
       index is less than zero.
    T:System.ArgumentException:
       array is multidimensional. -or- The number of elements in the source System.Collections.ICollection
       is greater than the available space from index to the end of the destination
       array. -or- The type of the source System.Collections.ICollection cannot be cast
       automatically to the type of the destination array.
void CopyTo(Array array, int index);
```

- Більш спеціалізовані інтерфейси <u>IDictionary</u> та <u>IList</u> реалізують (extend) ICollection.
 - Peaлізація Idictionary це колекція з пар «ключ-значення», на зразок класу Hashtable.
 - Реалізація IList це колекція значень, доступ до членів колекції відбувається за індексом, як для класу ArrayList.
 - Деякі колекції, які обмежують доступ до своїх елементів, зокрема класи Queue i Stack, напряму реалізують інтерфейс ICollection.

Інтерфейс ICollection<Т>

```
namespace System.Collections.Generic
      Сводка:
          Defines methods to manipulate generic collections.
       Параметры типа:
           The type of the elements in the collection.
    public interface ICollection<T> : IEnumerable<T>, IEnumerable
        int Count { get; }
        bool IsReadOnly { get; }
        ...void Add(T item);
        ...void Clear();
          bool Contains(T item);
        ...void CopyTo(T[] array, int arrayIndex);
        ...bool Remove(T item);
```

Значно відрізняється від неузагальненої версії.

- Додано методи для додавання, видалення елементів колекції, її очистки та перевірки наявності елемента в колекції.
- Ймовірно, причина в різному часі появи: ICollection представлено в .NET 1.1, а ICollection<T> в .NET 2.0.
- IDictionary<TKey,TValue> та IList<T> більш спеціалізовані інтерфейси, які розширяють ICollection<T>.
- Peaлiзація IDictionary<TKey,TValue> це колекція пар «ключ-значення» на зразок класу Dictionary<TKey,TValue>.
- Реалізація IList<T> це колекція значень, дотуп до яких відбувається по індексу, на зразок класу List<T>.

Клас Collection<T>

- Клас Collection<T> з простору імен System.Collections.ObjectModel надає базову реалізацію узагальненої колекції, де T тип елементів колекції.
- Характеристики класу Collection<T>:
 - може використовуватись негайно після створення екземпляру одного з типів, побудованих на базі нього.
 - Постачає захищені методи, які можуть використовуватись для кастомізації його поведінки вставки та видалення елементів, очистки колекції чи присвоєння значення існуючому елементу.
 - Більшість об'єктів типу Collection<T> можна змінювати. Проте Collection-об'єкт, ініціалізований як readonly IList<T> об'єкт змінювати не можна.
 - Доступ до елементів цієї колекції здійснюється за допомогою цілочисельного індексу, починаючи з 0.
 - Приймає null як коректне значення посилальних типів та дозволяє мати дубльовані елементи.

• Конструктори:

- Collection<T>() новий екземпляр порожньої колекції.
- Collection<T>(IList<T>) новий екземпляр колекції-обгортки навколо конкретного списку.

Клас Collection<T>

```
class Program
    static void Main(string[] args)
       Collection<string> myColl = new Collection<string>();
       myColl.Add("A");
       myColl.Add("B");
       myColl.Add("C");
       myColl.Add("D");
       myColl.Add("E");
       Console.WriteLine(myColl.Contains("A"));
        string[] myArr = new string[myColl.Count];
       myColl.CopyTo(myArr, 0);
       // виведення елементів з myArr
       foreach (string str in myArr) { Console.WriteLine(str); }
```

```
™ Консоль отладки Microsoft Visual Studio
True
A
B
C
D
```

Реалізація власної колекції на базі класу Collection<T>

- Створимо клас Training, який описуватиме кілька властивостей, а потім зробимо колекцію елементів цього типу.
 - Узагальнений клас Collection<T> реалізує ICollection<Т>, забезпечуючи впровадження операцій вставки елементів, їх видалення та ін.
 - За бажанням можна кастомізувати використання вставки та видалення елементів.

```
public class Training {
    public string Name { get; set; }
    public int Cost { get; set; }
class Program
    static void Main(string[] args)
        var trainings = new Trainings();
        trainings.Insert(0, new Training { Name = "C#", Cost = 10 });
        trainings.Add(new Training() { Name = "Java", Cost = 10 });
        trainings.ForEach(Console.WriteLine);
        Console.ReadKey();
```

17.11.2020

```
public class Trainings : Collection<Training>
    public Training this[string name]
        get { return this.Items.First(s => string.Equals(s.Name, name,
                                            StringComparison.OrdinalIgnoreCase)); }
    public IEnumerable<string> All => this.Items.Select(s => s.Name);
    protected override void InsertItem(int index, Training item)
        // validation before adding in common place.
       if (item.Cost > 0)
            base.InsertItem(index, item);
    public void ForEach(Action<string> action)
        foreach (var item in Items)
            action($"Traning Name {item.Name} and cost {item.Cost}");
                     F:\csbc-github\oop-theory-repo\TimeStamp\
                     Franing Name C# and cost 10
                     Traning Name Java and cost 10
                                                                   27
```

```
public class TrainingsCollection<T> : ICollection<T> where T : Training
   public TrainingsCollection()
       List = new List<T>();
```

Реалізація власної узагальненої колекції на основі інтерфейсу ICollection<T>

```
protected IList List { get; }
public T this[int index] => (T)List[index];
public int Count => this.List.Count;
public bool IsReadOnly => throw new NotImplementedException();
public void Add(T item)
    if (!string.IsNullOrEmpty(item.Name))
        this.List.Add(item);
public void Clear()
   this.List.Clear();
public bool Contains(T item)
    return this.List.Contains(item);
public IEnumerator<T> GetEnumerator()
   return new TrainingsEnumerator<T>(this);
```

```
public bool Remove(T item)
   if (item != null && Contains(item))
        this.List.Remove(item);
        return true;
    return false;
IEnumerator IEnumerable.GetEnumerator()
   return new TrainingsEnumerator<T>(this);
public void CopyTo(T[] array, int arrayIndex)
    this.List.CopyTo(array, arrayIndex);
public void ForEach(Action<string> action)
    foreach (var item in List.OfType<T>())
        action($"Traning Name {item.Name} and cost {item.Cost}");
```

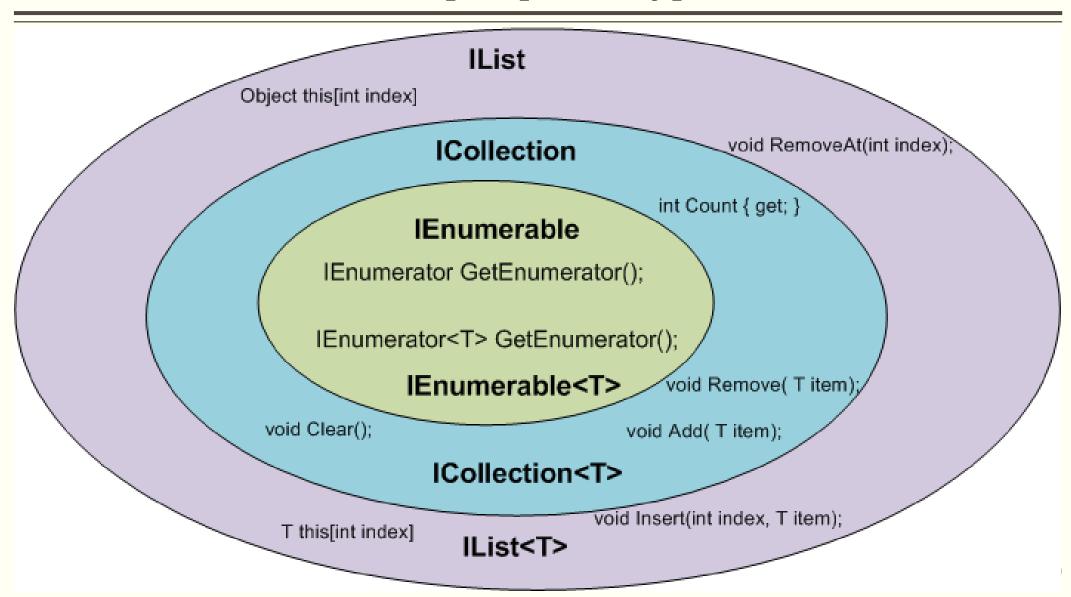
 Дві реалізації GetEnumerator() потрібні для підтримки ітерування по власній колекції за допомогою циклу foreach

Реалізація власної узагальненої колекції на основі iнтерфейсу ICollection<T>

```
public class TrainingsEnumerator<T> : IEnumerator<T> where T : Training
                                                                           Визначимо власний узагальнений Enumerator-
                                                                           об'єкт, який виконуватиме прохід по циклу.
    private readonly TrainingsCollection<T> collection;
    public int Counter = -1;
    public TrainingsEnumerator(TrainingsCollection<T> collection) {
       this.collection = collection;
                                                                 class Program
    public object Current => collection[Counter];
   T IEnumerator<T>.Current => collection[Counter];
                                                                    static void Main(string[] args)
    public void Dispose() {
                                                                        var trainings = new TrainingsCollection<Training>();
                                                                        trainings.Add(new Training { Name = "C#", Cost = 10 });
       Counter = -1;
                                                                        trainings.Add(new Training() { Name = "Java", Cost = 10 });
                                                                        // Цикл з викликом IEnumerator<T> GetEnumerator() з власного класу TraningsEnumerator
    public bool MoveNext() {
                                                                        foreach (var item in trainings)
       ++Counter;
       if (collection.Count > Counter)
                                                                           Console.Write($"Traning Name {item.Name} and cost {item.Cost}\n");
           return true;
                                                                                             F:\csbc-github\oop-theory-repo\TimeStamp\CustomGeneric
                                                                        Console.ReadKey();
                                                                                            Traning Name C# and cost 10
       return false;
                                                                                            Traning Name Java and cost 10
    public void Reset() {
       Counter = -1;
```

17.11.2020

Загальний погляд на ядро архітектури колекцій

Рекомендації щодо використання інтерфейсів

Інтерфейс	Сценарій використання
IEnumerable, IEnumerable <t></t>	Єдина потреба – ітерувати по елементах колекції. Потрібний тільки read-only доступ до колекції.
ICollection, ICollection <t></t>	Бажано змінювати колекцію або важливий розмір колекції.
IList, IList <t></t>	Потрібні можливості змінювання колекції, важливе впорядкування та/або позиціонування елементів у колекції.
List, List <t></t>	В ООП рекомендується залежність від абстракцій, а не реалізацій, тому краще не мати членів власних реалізацій з конкретним типом List/List.

https://www.monitis.com/blog/how-c-ienumerable-can-kill-your-sites-performance/

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Наступне запитання: Колекції з простору імен System.Collections.Generic